

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1914. év, február 1.

III. FÜZET.

LIII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául!

Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bárminemű tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokon kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ívnyi (16. old.) eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel, 48—64 K, ha az átdolgozást igényel avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 32—48 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 24—32 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség évnegyedenként küldi meg.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félívekre s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ívenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K 60 fill., 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐ. Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti és vadászati altisztek részére. Szerkeszti *Balogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1914. ÉVI (33.) ÉVFOLYAMA. Ára tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Legzélszerűbb 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes beküldésével rendelni, mely esetben bérmentve szállítatik.

AZ ERDŐÖR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEN. ÉS FELELETEKBEN. Irta: *Bedő Albert*. IX. kiadás, 1912. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: *bölcszházi Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: *Fekete Lajos* és *Mágocsi-Dietz Sándor*. I. kötet: Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

Viharkárok Szászszenygyörgy község tölgyerdejében.

1914. FEBRUÁR 1.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LIII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

3. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Az 1913. évi párisi nemzetközi erdészeti kongresszus.

Irta és az Országos Erdészeti Egyesületben 1914. január hó 16-án felolvasta
de Pottre Gerard.

Mult évi június 16—22-éig ülésezett a nemzetközi erdészeti kongresszus Párisban, melyre Vadas miniszteri tanácsos ur vezetése alatt Roth Gyula kollégámmal együtt a földművelésügyi miniszter ur önnagyméltóságának rendeletére kiküldtettem. A nevezett kongresszus ugyan a francia kormány védnöksége alatt állott, rendezője azonban a francia Touring-Club volt, mely körülmény bizonyára sokfelé némileg idegenszerű benyomást keltett s ennek tulajdonítható az is, hogy az erdőgazdaság terén vezető szerepet játszó nemzetek, mint pl. a Német-birodalom, Svájc, Olaszország, Ausztria, az állami hatóságok részéről vagy egyáltalában nem, vagy csak az illetékes gazdasági tudósító által volt képviselve. Mindannak daczára a kongresszusnak több mint 700 résztvevője volt s így a számot illetőleg a rendezőség reményeit feltétlenül kielégíthette. Ezen sokszámu érdeklődőnek a megnyitó ülésen való résztvétele mindenesetre imponáló hatást keltett. Őszinte és igaz lelkesedést váltott ki Clémentel francia

földmivelésügyi miniszternek felejtethetetlenül szép megnyitó beszéde, melynek szószerinti fordítását az E. L. múlt évi 13-ik füzetében közöltem.

Mielőtt a kongresszus által hozott sokféle és igen érdekes határozatoknak a fejtegetéséhez hozzálatnék, szükségesnek látom a francia Touring-Club közgazdasági tevékenységét némileg megismertetni, mert ügyköre az erdészetet és a természet ápolását és gondozását annyira felöleli, hogy ezen tekintélyes testület működéséről minden hazai szakembernek tudomással kell birnia. A turisztikán kívül ezen egyesület kiváltképen a természeti emlékek és tájak gondozását karolta fel és ezen cél érdekében pl. a múlt évben kiadásában oly kézikönyvek jelentek meg (Manuel de l'arbre et Manuel de l'eau), melyek a fás növények és a víz általános jelentőségének hathatós kidomborítására szolgálnak. E kézikönyvekből már a múlt év nyarán 100.000-nél több példány osztatott ki a francia népiskolák között, miáltal főleg a tanítók abba a helyzetbe kerültek, hogy az erdő fentartása és gondozása iránti érdeklődést, egy a földmivelésügyi és a közoktatásügyi minisztériumok által egyetértőleg megállapított tanterv szerint, a gyermekekben felébreszték és fejleszték. Az egyesület azonkívül már mintegy 400 erdősítő társulatot alapított, melyek lehetségesé teszik, hogy az iskolás gyermekek számára csemetekertek létesítenek. Ezekben a kertekben a gyermekek nemcsak a fák nevelését tanulják, hanem azokból veszik a legelők és kopárok erdősítéséhez szükséges anyagot, mely munkálatokban a gyermekek szintén részt vesznek. A Touring-Club rendez továbbá az erdő-ápolás keretébe tartozó előadásokat és tanfolyamokat, erdő- és faünnepélyeket, támogatja az erdősítést és fásítást közvetlenül is és ezekre a célokra az utóbbi 6 év alatt 250000 frankot meghaladó összeget áldozott. Ezenfelül a kormány igénybe veszi véleményét az érintett tárgyakra vonatkozó törvényes intézkedések megalkotásánál is.

Az eddig elmondottakból kitűnik, hogy a francziák vitték a szóban levő kongresszus vezérszerepét, ami természetes is és ebben leli magyarázatát az is, hogy a kongresszus valamennyi előadója francia volt, amiből önként következik, hogy sok olyan tárgy is került szőnyegre, amely kizárólag francia vonatkozásánál

fogva, mint ilyen. nemzetközi kongresszus keretébe talán nem is tartozott. Kétségenfelül áll, hogy az előadók által választott és a kongresszus vezetősége által elfogadott tárgyak mind igen érdekesek voltak, de sokféleségük azt eredményezte, hogy a kongresszus végeredményben több mint 200 különféle határozatot hozott, melyek közül az alábbiakban csakis azokat fogom kiválogtatni, melyek nemzetközi érdekekkel birnak.

Emellett betartandónak vélem azt a beosztást, amelyet a kongresszus eredeti tárgysorozatában és a tárgyalások lebonyolításánál alkalmazott, vagyis az I. osztály felölelte az erdőtenyésztést, erdőrendezést, erdőértékesítést, az erdészeti tanügyet és a meteorológiát, a II-ik foglalkozott az erdészeti törvényekkel és közgazdasági kérdésekkel, a III-ik az erdőkihasználással, a fák hasznosításával, az erdei mellékhaszonvételekkel és a fák ipari alkalmazásával, a IV-ik a kopárerdősisítés, legelőjavítás, vadpatakszabályozás és telkesítésnek volt fentartva és végül az V-ik az erdőszépészetnek és a természeti emlékek gondozásának biztosított alkalmas teret.

Az I. osztály határozatai.

Mintegy 30 év óta alkalmaz Franciaország műtrágyát a mezőgazdaságban, de az erdőgazdaságban is; néhol kizárólag a csemetekertekben, egészen elvéve pedig künn az állományokban folytak kísérletek, amelyek kivétel nélkül kedvező eredménnyel jártak. Nemcsak ezeknek a kedvező eredményeknek közvetlen haszna, hanem azok sokoldalú közgazdasági vonatkozása, hosszabb eszmecsere után, a kongresszust arra birta, hogy a következő határozatot hozza:

1. *Az egyes nemzetek erdőgazdái a szaklapok és hivatalos közlemények útján felhivandók a műtrágyafélékkel való kísérletezésre, hogy az összegyűjtött tapasztalatok és elért eredmények a nyilvánosságra hozva, a sajtó és a szakirodalom a sikerrel alkalmazott eljárásokat általánosíthassa.*

2. *Hogy a nancyi erdészeti kísérleti állomás a gyakorlatilag elért eredményeket összegyűjtse, származzék ezen eredmény akár a külföldről, akár az államerdészet, akár pedig a különböző gazdasági társulatok köréből. Ezek az eredmények azután a nevezett kísérleti állomás közleményében közzéteendők.*

Más érdekes tárgyat szolgáltatott egy tanulmány, mely a pénz tőkésítését párhuzamba helyezte a fák növekvésével és azon választékok értékével, amelyek a különböző korokban található méreteknél fogva a legelőnyösebben termelhetők. A francia gazdasági és kulturális fejlett viszonyokra támaszkodó előadó önként érthetőleg arra az eredményre jutott, miszerint a faanyag értékgyarapodása a pénz tőkésítésével lépést nem tarthat, mivel a vékony haszonfaválasztékok értéke aránylag sokkal nagyobb, mint a koros faanyagok által biztosítható pénzügyi haszon, mely körülmény erdőgazdaságilag káros eredményekre vezetett és fog mindenkor vezetni. Ezen kérdés a legszorosabb kapcsolatban lévén a fák növekvésével, mely iránt a teljes tájékozódottság világ-szerte még hiányzik, a kongresszus egyhangulag a következő határozatot hozta:

1. *Ugy a francia, mint a külföldi erdészeti közhatóságok felhivandók, miszerint az egész világ erdőgazdaságaiból az erdészeti fontos fajok növekvésére vonatkozó minden felvilágosítást megszerezzék.*

2. *Hogy a különböző nemzetek kiadásában megjelenő gazdasági hivatalos közlönyökben ezek az adatok központosítva közrebocsáttassanak, hogy a közvélemény végleg felvilágosíttassék és minden téves felfogás eloszlattassék, mely némely oly író tevékenysége nyomán támad, ki ahelyett, hogy a tudomány, vagy kísérletek által szolgáltatott alapra helyezkednék, inkább a személyes törekvésnek, avagy tulkönnyi képzetnek engedett.*

Nemzetközi jelentőséggel és fontossággal bír azután azon határozat, amely kimondja, miszerint az erdészeti meteorológia új lendületet vegyen és igyekezzék az erdei fajok természetes előfordulásának klimai előfeltételeit megállapítani.

Mielőtt az első osztály tanácskozásairól a fentiekben nyújtott rövid áttekintést befejezném, kedves kötelességemnek tartom fel-
említeni, miszerint az ákác-sarjerdőről tiszta franciaországi vonatkozásban folytatott tárgyalásban résztvevő Vadas miniszteri tanácsos ur is, kinek a nevezett fajról közölt tapasztalatai az egybe-
gyűltekek által nagy tetszéssel fogadtattak. Tudomást szerzett a kongresszus ez alkalommal arról is, hogy az ákác monografiája című munka legközelebb francia fordításban is meg fog jelenni.

Kiküldetésünk során határozott mulasztást követtünk volna el akkor, ha párisi tartózkodásunk alkalmával fel nem kerestük volna az ottani „Jardin des Plantes“-ban diszlő és Robin által 1636. évben Európába hozott első ákáczfát. A szorgos gondozás és ápolás révén ez a történelmi emlék még mindig él, de a fa koronája alatti részét már vaskarika foglalja körül és ez ismét vasrudakra támaszkodik. Mivel a vaskarika az idők során szűknek bizonyult, a vas már teljesen a fa testébe hatolt és ez indította Vadas miniszteri tanácsos urat arra, hogy a kongresszus figyelmét erre a körülményre meleg szavakban felhívja, ami általános tetszést aratott és azt eredményezte, hogy a kongresszus vezetősége a szükséges intézkedéseket azóta valószínűleg már meg is tette, hogy Európa első ákáczfája lehetőleg még egy negyedik évszázad számára megóvassék.

A II-ik osztály határozatai.

Hosszu és beható eszmecsere tárgyát képezte a nancyi erdészeti főiskola volt igazgatójának Guyot-nak az erdészeti jogtudomány kiváló mesterének egy előadása, mely a véderdőkről szólt és megállapította azt, miszerint a XIX. század törvényhozása Franciaországban ebben a tekintetben a korábbi időkről származott helyi utasításokat lerombolva, olyan egyöntetűséget helyezett előtérbe, amely azt eredményezte, hogy a többi európai államok, mint pl. a Németbirodalom, Ausztria, Magyarország, Svájc és Olaszország által hozott törvényes intézkedések most mintául szolgálhatnak a véderdő fogalmának helyes megállapítására és arra, hogy a véderdőről való gondoskodás valamennyi erdő-törvény alapvető intézkedései között szerepeljen.

Elengedhetetlen követelmény ennek következtében, hogy a véderdőről külön törvény hozassék és a francia képviselőház előtt fekszik is két javaslat, mely ezt a fontos kérdést megoldani igyekszik. Tekintettel azonban arra, hogy a véderdő kérdésé nemcsak francia vonatkozással bír, hanem valamennyi országban fennáll és az érvényben álló törvényes intézkedések daczára még koránt sincsen végleg eldöntve, elvileg oly határozatnak a tárgyát képezi, amely a nemzetközi erdészeti kongresszus keretébe tartozik.

A fentemlitett hosszabb eszmecsere után az előadó által javasolt határozat a következő szövegezéssel fogadtatott el:

Tekintettel arra, hogy a magas fekvésekben és a dűnákön tenyésző erdőségek fenntartása kivételes intézkedéseket követel és a törvényeknek az irtást meggátló rendelkezései ezen erdők épségben tartását nem biztosítják, a kongresszus véleménye az, hogy a magas fekvéseken és a dűnákön tenyésző véderdőkre vonatkozólag csakis egy különleges törvény képes azokat a veszélyeket elhárítani, amelyek ezen erdők eltűnése nyomán támadnak. A jelzett veszélyek elzárását veendő, a törvénynek alkalmazkodnia kell minden ország gazdasági viszonyaihoz és kormányzati rendszeréhez és önként érthetőleg mindig ahhoz, hogy az erdőbirtokosok számára ily módon keletkező szolgalmak fejében egyenlő értékű kedvezmények nyújtassanak, mint pl. adómentesség, állami támogatás és ha szükséges azon jog, hogy az érdekelt birtokosok a kisajátítást is kérhessék.

A földművelésügyi miniszter megnyitó beszédében érintette volt azt a visszás állapotot, amely Franciaország erdőségeire vonatkozólag az adóügy tekintetében fennáll és jelezte, miszerint az adóterheknek a régi elavult kataszternél igazságosabb és a modern viszonyoknak megfelelőbb alapokon leendő megállapítása ügyében az országgyűlésen most folynak tárgyalások. Ez a kijelentés mindenesetre nagyban fokozta a kongresszus érdeklődését egy olyan javaslat iránt, mely az erdők adóügye czim alatt szőnyegre került és ezt a kérdést nemcsak kizárólag francia, hanem határozott nemzetközi vonatkozással tárgyalta. Ki kell emelnem, miszerint Franciaországban vannak olyan erdőbirtokok, ahol az adó már egyenlő, avagy nagyobb a hozam értékénél s így érthető volt az a meleg érdeklődés, amelyben ez a javaslat részesült, sőt indokoltnak találhatta az idegen szemlélő, hogy ez a tárgy részesült talán a legbehatóbb megvitatásban. Ennek folyamán kidomborodott azon elvitázhatatlanul kiváló fontosságú tény, miszerint az adókulcsnak az általános kulturális és közgazdasági viszonyokkal minden tekintetben összhangzásban kell lennie, mivel ellenkező esetben még az erdőgazdaság létfeltételei is veszélyeztetve lennének.

Az erdőbirtokosok ugyanis rendkívüli használatokkal igyekeznek a túlságazott adóköveteléseket ellensúlyozni s ezzel meg-

támadják az erdőségeikben rejlő tőkájüket, aminek hátránya vég-
eredményben az államra száll vissza.

Az érintett hosszú és beható eszmecsere után a kongresszus
erre vonatkozó határozatait a következőkben szövegezte meg:

1. Minden pénzügyi rendszerben az erdészeti hozadék értéke-
lésének alapja a rendes vágásterület tiszta jövedelme legyen, amint
ez a vágásterület az adók természete szerint a közhatóságok,
avagy személyek által elfogadott kihasználási tervnek megfelel.

2. Hogy az évi összhozadék olyan járadéknak tekintessék,
mely akkor jelentkezik, ha a rendes vágásterület értékét elosztjuk
azon évek számával, mely a két vágás közötti időtartamnak meg-
felel, mindenkor feltételezve azt, hogy a vágások egyenlő időközök-
ben következnek egymásután az egész vágásforduló alatt.

3. Hogy kivéve a járadékadó esetét, az erdőségek hozadéka-
nak értékelése a következő elvek szerint történjék:

Az erdőségek hozadéka két elemből áll: 1. A talajjáradékból
2. az állományjáradékból, mely felhalmozódik a szálfákban és
a még növekvésben levő vágásokban.

A talajjáradék azon összeg évi hányada, mely az állomány
azon minimális korban való értékesítéséből ered, amidőn már az
illető vidéken divó és kereskedelmileg értékesíthető választékokat
szolgáltathat.

Az állományjáradék a különbözet az összhozadék és a talaj-
járadék között.

4. Hogy az állományjáradék sem az általános földadót, sem
pedig a vele egyenlő adókat vagy jövedéket meg ne haladhassa.

5. Hogy a nem évenkénti használatra berendezett erdőkben
azon hozadék, melynek folyósítása nem rendes és amely a növek-
vésben levő vágásokban az értékesítés megvalósításáig felhalmozva
marad, a legnagyobb értékre irányított adó megállapításánál ne
tekintessék értéknövekvésnek.

Az ezután ez ügyben hozott határozatok már csak francia
vonatkozásúak voltak és kiterjedtek arra, hogy a jelzett adóteher-
mentesítés az országgyűlés által mentől előbb megszavaztassék és
az érdekelt magánbirtokosok addig is kedvezményben részesít-
tessenek. Kifejezte továbbá a kongresszus kívánalmait az örökösö-
dési jognak az erdőknél való mikénti alkalmazására, az erdő-

eladások modern szabályozására, az ujonnan erdősített területek adómentességére, valamint a tűzvész, rovarok, vagy gombabetegségek által okozott károk eseteiben nyújtandó adókedvezményre nézve is.

Széleskörű érdeklődést keltett ezek után egy felolvasás, mely a szövetkezésnek az erdészet körében leendő terjesztését célozta. Az előadó méltatván a szövetkezés jelentőségét, előadásában nemcsak Franciaország, hanem a külföld e téren fennálló egyesüléseit is méltatta, különösen hivatkozván az osztrák erdészeti kongresszus 1912. évi XXIV-ik ülésére, mely az erdőgazdák szövetkezését sürgette és ajánlotta, hogy a szövetkezeteknek szervezete az egész országot behálózva, lehetőleg az ország közigazgatásához alkalmazkodjék.

Ezért a mostani nemzetközi erdészeti kongresszus elismervén minden nemzetiiségű szövetség fáradozását, felhívja őket, hogy a szindikátusi tevékenységüket folytassák és fejlesszék, másrészt reámutat a kisbirtokok szövetkezésének és ezen kisebb szövetkezetek újabb egyesülésének előnyére s így kívánatosnak tartja, miszerint a mezőgazdasági szövetkezetek tapasztalatukat és befolyásukat érvényesítsék erdészeti szindikátusok — és hitel-szövetkezeteknek alakítására s így javaslatba hozza:

Hogy a különböző országok törvényhozása az erdészeti szindikátusok és erdészeti szövetkezetek alakításához alkalmazkodjék és hogy az államok ezeket a szövetkezéseket kedvezésekben részesítsék, mint pl. segélyezés, fokozatos adómentesség, az állami erdőtiszták közreműködése és az erdészeti hitelügy szervezése által.

Kétségen kívül a legnagyobb jelentőséggel és legnagyobb horderővel birt Nicolay grófnak azon javaslata, melynek értelmében egy önálló autonóm nemzetközi erdészeti hivatal szerveztessék, melyet úgy az előadó, mint az összes hozzászólók ugyszólván egyetértőleg a következőképen indokoltak meg. Az erdő fontossága az utolsó 50 év alatt annyira kidomborodott és az erdészeti tudomány világszerte akkora lendületet vett, hogy immár nélkülözhetetlen, hogy a modern közlekedési eszközök és kereskedelmi, valamint ipari érdekek által szorosabb kapcsolatba lépett nemzetek egyetértőleg olyan szervet alakítsanak, melynek feladata elsősorban az egyöntetűen vezetett statisztika révén a fatermelést a fogyasztással

összekapcsolni és a szállítóeszközökről felvilágosítást nyújtani. E tárggyal irodalmilag élénken foglalkoznak mindenfelé, de szinte lehetetlen a sok közlemény között eligazodni, s valóban óriási érdek lenne egy erre vonatkozó bibliografiát szerkeszteni. Egy további indok, hogy az erdővel kapcsolatos kérdések teljesen elütők minden más gazdasági kérdéstől, amennyiben legtöbbször igen hosszú időre van szükség ahhoz, hogy pl. valamely kísérlet révén valamely gazdasági szabály kétséget kizárólag megállapítható legyen.

Ebből magyarázható, hogy minden ilyen kísérlet kezdeményezője és végrehajtója csak az állam lehet, mert a kísérlet időtartama néha több emberöltőre terjed. Általánosan tapasztalható azonban, hogy ezek az állam által végzett kísérletek elsősorban az állam tisztviselői által dolgoztatnak fel és hogy az eredményekhez a magánbirtokosok csak nehezen és nagy utánjárással férhetnek hozzá s így végeredményben a kísérletek hasznát legközvetlenebbül csak az állami birtok élvezi, míg a magánbirtokosnak végtelen fáradságába kerül, amíg a sokszor rosszul kezelt erdősége javára valami előnyt biztosíthat. Egyáltalában tapasztalható, hogy az államtisztviselőnek a magán uradalmak gazdaságába vajmi kevés betekintése van és megfordítva, a magánbirtokos nem tudja mily gazdasági elvek szerint kezeltenek az állam birtokai? Sokszor pedig igen indokolt lenne, hogy valamely kísérlet a rosszabbul kezelt magánbirtokokon végeztessék. A szóbanlévő hivatal számos egyéb feladata mellett tehát biztosítaná a két érdekcsoport közötti kapcsolatot is.

Ott vannak továbbá a vám-, vasuti és hajódijszabások kérdései, amelyek ugyan minden 3—4 évben nemzetközi bizottságok által tárgyaltnak, de nem képezik egy állandó szervezet megfigyelésének tárgyát, amely kellő szakszerűséggel folytatná a hozott határozatok végrehajtását. Sokfelé régi szokások akadályozzák az érintkezés és üzletkötés gyorsaságát, mert még messze vagyunk attól, hogy a faanyagok méretezése és számbavétele egységes alapon történjék. Érinteni kell továbbá a faanyagok sokféle ipari hasznosítását, amely kellő közismertetés mellett bizonyára azt fogja eredményezni, hogy eddigelé fel nem használt anyagok új jövedelmi forrásokat fognak nyitni. De a törvényes intézkedések

alkotása és fejlesztése, valamint az erdővédelem terén is számos érdek kínálkozik, mely a szóbanlévő szervezet mielőbbi létesítését szükségessé és indokoltá teszi.

Felhozatott az egybegyűlték részéről, hogy hiszen az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetsége már létezik s így alkalom kínálkoznék arra, hogy ez a szervezet az előadó által javasolt irányban fejlesszessék, de ez az eshetőség ugyyszólván csak futólag került felszínre, mivel tudvalevő, hogy a kísérleti állomások többnyire csak tisztán tudományos kérdésekkel foglalkoznak, hogy nemzetközi szervezetük nincsen állandó helyhez kötve és tulajdonképeni feladatukra csak ártalmas lenne, ha mindazokkal a kérdésekkel megterheltetnének, melyekről az előzőekben szó volt. Az azonban nagy fontossággal bírna, hogy a létesítendő nemzetközi erdészeti hivatal a kísérleti állomások érintett szervével a legszorosabb összeköttetésbe lépjen.

Önként érthetőleg szóba kerültek az előző nemzetközi kongresszusok is, amelyeken az erdészet többnyire a mezőgazdasággal kapcsolatban szerepelt és említés tétellett a római nemzetközi mezőgazdasági intézetről, melynek kebelében egy erdészeti osztály is működik. Az utóbbi intézet ellen az jegyeztetett meg, hogy kizárólag az érdekelt államok fenhatósága alatt áll s így a magánfelek részére nehezen hozzáférhető, általános szempontból pedig az eddigi összes tapasztalatok azt mutatták, hogy az erdészetre a leghatározotabban károsan hatott, ha nemzetközi kongresszusok alkalmával a mezőgazdasághoz kapcsolták, mert ez az általános érdeklődést nagyban apasztotta és azt eredményezte, hogy erdőgazdák és erdészek ezeket a kongresszusokat alig látogatták. Így volt ez a múlt évi gandí nemzetközi kongresszus alkalmával is, ahol az erdészet kifejezett mezőgazdasági hamupipőke volt. Ezek a szempontok tehát szintén közrehatottak, hogy a kongresszus egyhangulag azt a határozatot hozza:

Hogy a franczia köztársaság egy az összes érdekelteknek szóló felhívással kezdeményezze egy autonóm nemzetközi erdészeti hivatal felállítását Párisban, melynek elhelyezéséről Franciaország gondoskodik, költségeihez azonban az összes érdekelt államok hozzájárulnak.

Tárgyalás alá vétetett ezekután egy az erdészeti kísérleti állomá-

sokra vonatkozó indítvány, mely állomásokról megállapított, hogy Franciaországban nem állanak azon a magaslaton, mint azt az erdészet fontossága megkívánja és a fejlődés azon fokán, amint az sok más európai államban tapasztalható, ezért a kongresszus kívánatosnak jelzi:

Hogy minden államban, de különösen Franciaországban az erdészeti kísérleti ügy tökéletesbbitése és fejlesztése az erdészeti közigazgatásnak mindenkor kiváló gondját képezze.

Felemlitendő még egy határozat, amely a világ erdőségeiről szóló statisztikai előadás nyomán a következő szövegezéssel hozatott:

A nemzetközi erdészeti hivatal, melynek felállítását egy előző határozat sürgeti, közölje minden országra vonatkozólag az egybevont statisztikát, amely a kihasználható erdőségek kiterjedéséről, fatömegéről és egyéb tartalmáról, termelőképességéről, valamint azon erőforrásokról beszámol, amelyek a világkereskedelem számára alkalmasaknak kínálóznak.

A második osztály határozatairól szóló jelentésemet nem fejezhetném be anélkül, hogy az azóta életbelépett Audiffred-féle törvényt fel ne említem, mely a kongresszus ezen osztályában sokszorosan szóba került. Ezen törvény az országgyűlésen folytatott hosszú tanácskozások után inaugurálta az erdők állami kezelését Franciaországban, vagyis kimondja, hogy a megyei, társulati és egyáltalában a közjónak szolgáló erdőségek állami kezelésbe veendő, sőt magánbirtokosok is felhatalmaztatnak, hogy erdőbirtokukat legalább 10 évi szerződés alapján és bizonyos illetékek lefizetése ellenében az állam erdészeti közegeinek kezelésébe bocsássák.

A jelzett törvény megkönnyíti továbbá, hogy társulatok és testületek erdőségeket, avagy erdősítésre alkalmas területeket vagyonehelyezési szempontból vásárolhassanak. Ezen törvényhez Franciaországban a legszebb remények fűződnek; végrehajtásától fog függeni, vajjon az eredmény a jelzett reményeknek megfelel-e?

A III-ik osztály határozatai.

Ez az osztály foglalkozott az erdőkihasználással, a fák hasznosításával és ipari alkalmazásával, valamint a mellékhaszonvételekkel. Ebből következik, hogy, lévén az előadók kizárólag francziák, az

általuk indokolt javaslatok is csak a francia viszonyokról szólottak, úgy, hogy a jelen értekezés keretéből kikapcsolhatók. Csupán a fatermelőszerszámokat illetőleg hozott egy határozat, melynek egyik részében a következő szövegezés alapján némi nemzetközi vonatkozás is van. Ez a javaslat így szól:

Úgy a fatermelés, mint a közvetítés körül alkalmazott egyszerű szerszámok aszerint alakíttassanak át, miként azt a kultúra haladása úgy Franciaországban, mint a külföldön parancsolja és ezzel a nagy erdőkihasználásoknál használt segéd-eszközök tökéletesbbitése is a viszonyok javulásához járuljon hozzá.

*A teherautóautó által való szállítás módja minden-
képen támogatásban részesíttessék és főleg az erdei utak tartós-
ságuk szempontjából fejlesztessék és javíttassanak.*

A fatermelési és szállítási eszközök és szerszámok fejlesztésére irányuló határozat mindenesetre nagy horderevvel bír, mivel a kézi munkaerő folyton drágul és kellőszámu erdei munkás sokhelyt nehezen kapható. A magyar és az osztrák erdőgazdaságból mindjárt felsorolhatunk két egyszerű szerszámot, melyek a fatermelést és szállítást elősegítik és pedig a Bartha Ábel-féle fadöntőcsavart és azt a szálfamelőszerkezetet, amelyet a múlt nyári osztrák tanulmányi kirándulásunk alkalmával alkalmunk volt látni és amelyet az E. L. f. é. 1. füzetében található fényképfelvétel sikeresen bemutat.

A IV. osztály határozatai.

Ebben az osztályban igen beható tárgyalások folytak a legelő-javításról, a vadpatakszabályozásról, fásításról és gyepesítésről, de többnyire kizárólag francia vonatkozással. Mindazonáltal az utóbb említett előadás keretében helyet foglalhatott Roth Gyula kollégánk ismertetése egy általa feltalált új szerszámról a gomos ültetéshez, mely ismertetés élénk tetszést aratott és a kongresszus hozzájárult ahhoz, hogy egész terjedelmében a kongresszusi beszámolóban közöltessek.

Nemzetközi színvonalra emelkedett egy igen érdekes előadás, melynek tárgya a tőzeges, vadvizes és mocsaras területek hasznosítása volt. Daczára annak, hogy sokfelé folytak már eredményes kísérletek aziránt, hogy a jelzett területek erdőgazdasági kultúra alá vétessenek, amiről pl. Belgiumban, a Németbirodalom-

ban, Svédországban, Svájcban és Franciaországban pontos feljegyzések számolnak be, a földrajzi fekvés szerint alkalmazandó különböző eljárások mégsem ismeretesek annyira, hogy az érdekelt birtokosok nagy költség és időkockázat nélkül azonnal szakszerűen tájékoztathatók lennének. Beható eszmecsere után a kongresszus ennek következtében a következő határozatot hozta:

1. *Kívánatos, hogy az egyes államokban a különböző természetű tőzeges területekről tökéletes és beható statisztika vezettessék.*

2. *A különböző természetű tőzeges területekből úgy a síkságon, mint a hegyvidéken kísérleti területek hasítandók ki, melyeken a kiszáritás, az erdősítés, a fásításra legalkalmasabb időszak, a különböző honi és külföldi fafajok, a műtrágyafélék hatása és az ültetvények gondozása rendszeres tanulmány tárgyává teendők.*

3. *Az elért eredmények, legyenek akár előnyösek, akár meddők, a közönség tudomására hozandók.*

A negyedik osztályban folytatott tanácskozmány ezenkívül részletesen foglalkozott a legelők kérdésével, reámutatván arra, hogy Franciaországban a teljesen gondozatlan legelőterületek kiterjedése több mint 8 millió *ha* s ebből több mint 3 millió *ha* községi és testületi birtok.

Tekintettel arra, hogy különösen az utóbbiak a lehető legrosszabb állapotban vannak, az állam sürgős törvényes intézkedéseire annál nagyobb a szükség, mert a segítség, amelyet az állami költségvetés jelenlegi kerete megállapít, korántsem elegendő ahhoz, hogy ezen a téren kulturállamhoz méltó állapot létesíthessék. Tartani kell ugyanis a hegyvidékek teljes elszegényedésétől és elnéptelenedésétől.

Miután az előadó mindazokat a rendszabályokat ismertette, melyek a legelőgondozás és javítás érdekében szükségesek és melyek minálunk, pl. a kincstári havasi legelők kezelésénél, már alkalmazásban vannak, arra való tekintettel, hogy hozzávetőleges számítás szerint az egész földteke emberlakta területének mintegy 60%-a vad és gondozatlan legelőnek tekinthető, a kongresszus által elfogadott következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A különböző országokban a legelőkérdés törvényhozásilag szabályoztassék és az ezzel kapcsolatos kezelési és pénzügyi intéz-

kedések megtélessenek, hogy a községi, avagy közösen használt legelők a rendszeres üzem jótéteményében részesüljenek és mindazok a munkák foganatosítás alá vétessenek, melyek a jelzett területek hanyatlását megakadályozva, azokat ismét helyreállítsák és jókarban fentartsák, hogy ily módon a hegyvidék boldogulása és gazdagodása biztosítható legyen, mivel a jelzett munkák elmulasztása az elnéptelenedésre vezet.

Egy a dűnák megkötésére vonatkozó nemzetközi határozat hozatala után, amely természete szerint minket azonban nem érdekel, kiemelendő a fa és a víz közötti kapcsolatról szóló általános érdekű előadás, mely számos bel- és külföldi tapasztalati adat alapján, megállapította azt a befolyást, amelyet az erdő a vízrajzi viszonyokra gyakorol. Az előadó ennek következtében kíváncsúnak jelzi, hogy Franciaországban is, miként a külföldön, ezen befolyást illetőleg rendszeres megfigyelések történjenek, hogy a hegyvidékek feljavításáról és fentartásáról szóló 1882. évi törvénycikk novellája mielőbb elfogadtassék és a szabályozási munkák forrásvidékenként az érdekelt közhatalóságok által mindenkor eleve egyetértőleg tanulmányoztassanak. A kongresszus az érintett javaslatot változatlanul elfogadta, a fentemlített törvénynovella pedig azóta megszavaztatott és életbelépett.

A hegyvidékek feljavítása és fentartása egyébiránt is igen élénk és beható eszmecsere tárgyát képezte, amennyiben a vadpatakok által Franciaországban okozott mérhetetlen károk egyfelől, másfelől a legelőkérdés okszerű megfejtése az ország legvitálisabb érdekei közé tartozik és az utolsó 60 év óta ott állandóan szőnyegen van. A vadpatakok megfelelő szabályozását modern értelemben már a fentidézett 1882. évi törvénycikk biztosítja, mivel azonban ez sem felelt meg minden irányban a közszükségletnek, módosításáról kellett gondoskodni. De hogy ezen 1882-ik évi törvénycikk révén is mily bámulatraméltó és örök időkre szóló hatalmas szabályozási munkálatot végeztek, arról beszámol a francia államerdészet kiadásában 1911. évben megjelent három vaskos kötetből álló munka, melynek hivatása volt, hogy a képviselőházat a vadpatak-szabályozás terén kifejtett állami tevékenységről a lehető legrészletesebben tájékoztassa. Ezt a munkát az országos főerdőmester a lefolyt kongresszus alkalmával az idegen hatalmak

képviselőinek tisztelete jeléül felajánlotta. A mi viszonyainkra ez a gyönyörű munka most kiváló nagy fontossággal bír és nagyon is követendő példát statuál, mivel éppen a közelmúlt évek rengeteg árvizkárai a legkifejezettebben arra utalnak, hogy a hasonló katasztrófák elhárítása iránti intézkedéseket a lehető leggyorsabban és legalaposabban megtegyük.

Az V. osztály határozatai.

Az 5-ik osztály tárgyai, vagyis az erdőszépészet és a természeti emlékek gondozása, mindenesetre olyan általános érdekűek, hogy ebben az osztályban több olyan határozat hozatott, melynek nemzetközi jelentősége van.

Az egyik előadó pl. szószóelőző volt a közutak fákkal való szegélyezésének és javaslatát indokolta előbb a szépészet érdekeivel, továbbá az utak mellé ültetett fák közvetlen és közvetett hasznával és végül áttért az alkalmazandó fánemek tulajdonságaira és kiválasztására, reámutatván arra, hogy az utkezelőségek nem rendelkeznek a kiválasztás és ültetéshez szükséges tapasztalatokkal. A keletkező vita során felemlítettett, hogy Franciaországban az is hátrányos, hogy a szóban levő fák értékesítése esetében a jövedelem a pénzügyminiszter fenhatósága alatt álló hatóságok javára lesz elszámolva, az új ültetések ellenben a közmunkák minisztériumának hitele terhére foganatosíttatnak. Végeredményben a kongresszus a szóban levő tárgyra vonatkozó határozatát a következőképen szövegezte meg:

1. Minden állam hasson oda, hogy a közutak fákkal szegélyeztessenek és szépészeti, valamint a közhasznos szolgáltató indokokból örködjék szigoruan afelett, hogy ezen fák gondozása és kihasználása kellően szabályoztassék.

2. Minden új ültetés alkalmával az illetékes hatóság megkeresendő a fánemek kiválasztása ügyében, mely alkalommal különösen a növény földrajz érdekei legyenek mérvadók.

3. Minden kihasználást kövesse minél hamarább az új ültetés. Egy másik előadó foglalkozott a hegyvidéken folytatandó kísérletekkel és kísérleti helyek, arboretumoknak a kijelölésével. Ezen kísérleti helyek kezelésénél azonban kívánatosnak jelezte,

hogy mindenkor az erdőgazdaság, mezőgazdaság és havasgazdaság hármasszempontja érvényesüljön, hogy minden egyes esetben mindazok az érdekek érvényesülhessenek, melyek szükségesek ahhoz, hogy a hegyvidéken minden terület egyrészt a neki megfelelő gazdasági ághoz csatolható legyen, másrészt pedig a termőképesség a maximumig fokoztassék, mivel csak ezáltal biztosítható, hogy az ország népesedése kedvezőbb arányokat öltön és vagyoniilag is gyarapodjék.

A kongresszus által rövid eszmecsere után elfogadott határozat kimondja:

hogy hegyvidéki kertek, arboretumok, kísérleti állomások vagy helyek jelöltessenek ki tanulmányi központokul és pedig nemcsak az erdőgazdasági kérdések, hanem mindazon tárgyak tanulmányozására, amelyek a hegyvidék gazdaságával és így az emberi megélhetéssel összefüggésben állanak.

A szóban levő osztály legérdekesebb tárgyát szolgáltatta a a természetet, de különösen a hegyvidéket kiválóan ismerő és annak fejlesztése terén már számos érdemet szerzett Mathey erdőtanácsos, kinek előadása a nemzeti parkok létesítéséről szólt.

Az előadónak a nemzeti parkról szóló definíciója annyira találó, hogy szószerinti fordítását az alábbiakban igyekszem visszaadni.

„A legvégső határig fejlesztett ipar, a semmit, még a legmagasztosabb természeti csodát sem megbecsülő emberi kapzsiság, a legszebb tájakon szinte állami intézményképen állandóan elkövetett erőszak, az eredeti növényvilág folytonos elszegényedése, számos ártatlan állatfaj eltűnése, az összes népeknél felébresztette a nemzeti lelkiismeretet. Így szülemlett meg a nemzeti parkok létesítésének a gondolata, vagyis nagykiterjedésű területeknek tilalmazása, az emberi befolyás alól való teljes kivonása, melyekben úgy a növények, mint az állatok az emberiség első korszakainak békéjét élvezhessék és ilymódon oly terület érdekfeszítő és tanulságos látványossága keletkezhessek, mely szabadon ismeretlen jövőnek megy elébe.

A jelzett jelenség a népek életében különböző időszakokban észlelhető. Az első lépés ebben az irányban Franciaországban történt, ahol néhány lelkes festőművész már 1830-ban hevesen tiltakozott az ellen, hogy a Páris melletti fontainebleau-i erdő egyes részei kihasználtassanak. Az akkor kezdődött mozgalom kitartó

folytatása 1861. évben azt eredményezte, hogy a szóban lévő erdőben „művészi“ üzemosztályok hasítottak ki. 1872. évben az Egyesült-Államok hozták a 800.000 *ha* kiterjedésű Yellowstone park iránti törvényt. 1904. évben a svéd országgyűlés a lappföldi tavak vidékén 18.000 *ha*-nyi területen szüntetett meg mindenemű használatot. 1905. évben 1748 *ha* kiterjedéssel a mi közös kormányunk hasítottatta ki bosnyák földön az első nemzeti parkot. 1906. évben Angolországban jelentkezik az első társadalmi tevékenység, melynek révén egy 50 *ha*-nyi őserdő 150.000 frankért a történelmi emlékek és természeti szépségek társulata által megvásároltatott. Ugyancsak 1906. évben egy svájci erdészeti kongresszus foglalkozik először a jelzett kérdéssel és ma egész Svájc területén vannak már végleg tilalmazott területek, amelyeknek kiterjedése 171.200 *ha*-t, vagyis az egész svájci köztársaság $\frac{4}{100}$ részét teszik ki. Ezt az eredményt pedig a természeti emlékek ottani egyesülete szolgáltatta, mely az 1909. évben történt megalakulásakor 5000 tagból állott és 20.000 frank alaptőkével rendelkezett. Ma több mint 10.000 tagot számlál, évi jövedelme 15.000 frank, tartalékalapja pedig 30.000 frank. Ezenkívül az ottani szövetségtanács 30.000 frank évi segélyben részesíti.

Tilalom alá helyezett számos és kiterjedt terület található ezenkívül a Németbirodalomban és Norvégiában is.

Ilymódon az előadó megindokolta azt a törekvését, amely őt arra indította, hogy egy francia nemzeti park létesítésének kérdését felszínre hozza. Óriási nehézségek támadtak az eszme megvalósításánál. A megfelelő hely kiválasztásánál számbaveendő sokféle szempont, a területnek az állam részére való megszerzése, a jelenlegi birtokosnak és a vidék lakosságának az eszme javára való megnyerése, az esetleg jelentkező magánérdekek kiküszöbölése mind akadályozta a kitűzött cél elérhetését. Végül a Mont Pilvoux vidékén, amely a nemzeti park létesítésére kiválóan alkalmas, Saint-Christophe községe beleegyezett abba, hogy a nemzeti park központját képező 4248 *ha*-nyi területét 100,000 frankért az államnak eladja. Tekintettel továbbá arra, hogy a fenti területtel szomszédos 8714 *ha*-on a legelőket és a vadászati jogot az államnak szintén bérbe adta, már közel 13,000 *ha* áll rendelkezésre Franciaország ezen magasztos eszméjének megvalósítására.

Az előadót fölszólalásra tulajdonképen az birta, hogy Franciaországban egy a nemzeti park érdekében működő egyesületnek az eszméjét propagálja. Mivel azonban a nemzeti parkokra vonatkozólag másrésről is indítvány tétetett, különösen pedig a monakói fejedelemség részéről Clary gróf és vele egyetértőleg Chaix az osztály elnöke, ki egyben a francia turisztikai bizottság és az ottani automobil-klub elnöke, azt hangoztatták, hogy egy nemzetközi kongresszus feladata a szóban lévő kérdést sokkalta tágabb értelemben és az egész világot érdeklő módon felölelni, sok és lelkes hozzászólás után, a határozat egyhangúlag a következő szövegezéssel fogadtatott el:

Tekintettel arra, miszerint nagy területek kihasítása szükséges ahhoz, hogy a magára hagyott és minden emberi beavatkozás ellen megvédett természet szabadjára engedhesse úgy a növény-, mint az állatvilág fejlődését, a kongresszus célirányosnak találja, hogy minden országban nemzeti parkok létesíttessenek, illetőleg a meglévők bővíttessenek;

kívánatosnak jelzi továbbá, hogy védelmükről külön szabályzat, éber felügyelet és szigorú büntető intézkedések gondoskodjanak; és hogy oly helyeken hasíttassanak ki, melyek regényes voltak által eleve kíválnak.

Ezen eszme iránti lelkesedésről tanuskodnak továbbá azok a határozatok, melyeknek egyike kimondja:

Minden kormány gondoskodjék a tudományos célokat szolgáló tilos erdőknek kihasításáról, melyeknek feladata a kihalt fajok eltűnését megakadályozni és mindaddig, amig nemzeti parkok nem létesíthetők, legalább az állat- és növényvilág számára tilalmi öveket létesítsen.

Egy másik határozat így szól:

A természeti emlékek érdekében szükséges némely törvényes intézkedés, valamint a nemzeti parkoknak képzése az állami kezelés alatt álló erdőségeket illetőleg, illesztessék az erdőtörvényhez.

A kongresszus záróülésén, amelyen Dábat francia országos főerdőmester elnökölt, az összes résztvevők jelenlétében felolvasásra kerültek az elfogadott határozatok, melyeket a végrehajtó bizottság sürgősségük és fontosságuk szerint fő- és másodlagos kívánságok

szerint osztályozott. A kongresszus nemzetközi jellegére való tekintettel talán kívánatos lett volna a határozatokat még tovább is tagolni és pedig aszerint, amint nemzetközi, avagy tisztán francia vonatkozással bírtak.

Ez az érdek még jobban szembeötlött, midőn a záróülés alkalmával a 2-ik osztály határozatainak kiegészítése gyanánt a nemzetközi erdészeti hivatal érdekében még egy újabb határozat hozatott, melyre Holub Antal, egy csehországi erdészeti egyesület képviselőjében már a megnyitó ülés alkalmával jelzett következő indítvánnyal adta meg az impulzust:

A kongresszus határozza el egy nemzetközi erdészeti hivatal felállítását, melyet egy Párisban székelő állandó bizottság képviselne, mely bizottság tagjai között a különböző külföldi erdészeti egyesületek képviselői is helyet foglalnának. Ennek a nemzetközi hivatalnak, mely erdészeti ligának is nevezhető volna, az lenne a feladata, hogy a különböző országokban kongresszusokat rendezzen és az összes erdészeti kérdésekkel foglalkozzék, akár a szó szoros értelmében vett erdészeti, akár pedig közgazdasági vonatkozással bírnak azok.

A kongresszus elnöke a végrehajtó bizottság nevében javasolta továbbá, hogy a szóban levő állandó nemzetközi bizottság a következő alapokra helyeztessék: Megkülönböztetésül a hasonló más kongresszusi bizottságoktól, mint például a vadászat és a közutak bizottságától, ezen nemzetközi bizottság semmiféle tagdíjat nem szedne. A francia Touring-Club felajánlja neki vendégszeretetét a párisi „Avenue de la Grande-Armée”-ban lévő palotájában.

Elvállalja továbbá a kiadásokat, az egybehívásokat és a levelezést. Fontosabb azonban ezen bizottság hivatása és egybeállítása.

A nemzetközi bizottság feladata lenne a jelenleg Párisban tartott nemzetközi erdészeti kongresszus határozatainak a végrehajtását ellenőrizni és a szükséghez képest újabb nemzetközi erdészeti kongresszusoknak szervezését kezdeményezni, mihelyt az erdőt érdeklő újabb kérdések azok megtartását alkalmoszerűnek jelzik.

A bizottság egybeállítását illetőleg javasoltatott, hogy tagjai mindazon idegen államok képviselői legyenek, kik a mostani kongresszuson részt vettek. Amennyiben az illetők állami alkalma-

zottak, önként értetik, hogy kirendelésük az illető ország kormányának jóváhagyásától függ.

Az említett tagokhoz csatlakoznék a mostani kongresszus végrehajtó bizottsága, valamint az öt osztály elnöke.

A bizottság elnökei lennének Nicolay gróf és Barbier, ki egyben a francia fakereskedők szindikátusi szövetségének az elnöke.

A bizottság elnökségét képezné egy újabb bizottság, mely Franciaország mindenkori országos főerdőmesterének a vezetése alatt állana, alelnöke Henry Defert lenne, a mostani kongresszus elnöke, vezértitkára pedig Chaplain.

Rövid eszmecsere után a szóban levő javaslat a kongresszus általános tetszése mellett elfogadtatott és az országos főerdőmester ünnepélyes szép beszéddel, melylyel az elnökség, rendezők és előadók érdemeit méltatta, azzal a kijelentéssel fejezte be a kongresszus üléseit, hogy a francia földművelésügyi miniszter a maga részéről az állandó nemzetközi erdészeti bizottság szervezéséhez máris hozzájárult.

Ezekután feladatomnak tekinthetném, hogy a közölt határozatok mindegyikét a hazai viszonyok szempontjából érdeme szerint méltassam, de ezzel már tulmennék jelen felolvasásom keretén. Csak arra a két nagyfontosságú jelenségre kívánom még szíves figyelmüket felhívni, mely a kongresszus összes üléseinek közös vonása gyanánt önként szembeötlött.

Ha végigfutunk a kongresszus, az elnökség és az intézőbizottság tagjainak névsorán, feltűnik, hogy Franciaországot illetőleg nemcsak erdészeti szakemberek, avagy állami erdőtisztek viseltettek ezuttal az erdészeti ügyek továbbvitele és fejlesztése iránt kiváló nagy érdeklődéssel, hanem a tanácskozásokban tevékeny részt vett számos államférfi, erdőbirtokos, földbirtokos, fakereskedő, nagyiparos, mérnök, vasuti és hajózási vezérférfi, országos képviselő, a kultusztárca keretébe tartozó különböző intézmények élén álló egyéniség, művész és természetbarát. Ez a szerencsés körülmény eleve biztosította azt, hogy a tanácskozások soha egyoldalúak nem voltak és alkalmat szolgáltatottak arra, hogy a közgazdaság egyes ágain működő elemek egymást a legkövetlenebb érintkezésben megismerjék és hogy a netalán fennálló ellentétek a legilletékesebb helyen kiegyenlítést nyerjenek.